

..

למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני.

(1) ספר אסתר פרק ו

ויבוא הקן ויאמר לו המלך מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו ויאמר הקן בלבו למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני.

אבן עזרא על מגילת אסתר פרק ו פסוק ו

יאמר המן בלבו - יש בדברי יחיד כי מזה הכתוב נלמוד כי בנבואה נכתבה זאת המגלה כי מי יודע תעלומות לב כי אם השם שיגלה סודו אל עבדיו הנביאים.

(5) ספר תפארת שלמה על מועדים - רמזי פורים

ויאמר המן בלבו למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני (אסתר ו, 1), הנראה לבאר הפסוק הזה בדרך המוסר להדריך את האדם בדרך הענוה לבל ירים לבבו להתנשא לאמר כי הוא הולך בדרך הישר ועובד הבורא ב"ה ולו יאתה תהלה ולמלאות כל חפצו בעוה"ז. כמו שאמר המן למי יחפוץ המלך וכו'. רומז למלך מ"ה הקב"ה יחפוץ לעשות לו יקר יותר ממנו כי דרכו ישר בעיניו. וגם למחר אני קרוא לה עם המלך (שם ה, יב), יש מחר שהוא לאחר זמן הוא עוה"ב אהי' קרוא עם המלך בג"ע. ובזה יכול כל אדם להשתות א"ע להיות כל ימיו בטעות כי איננו חסר מאומה ולא יבין כי מרה תהי' באחריתו. אכן דרך הצדיקים להיות שפל ונבזה בעיניהם כמ"ש במרדכי (שם ד, ב) ויבא עד לפני שער המלך כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק הרמז בזה כי גופו הי' בעיניו רק כלבוש שק שהוא הנרתק לנשמה. לכן צוה את אסתר שהיא תבוא אל המלך ממה"מ הקב"ה בתפלה ובתחנונים. אעפ"י שבאמת הי' גם גופו נזדכך וקדוש מאד כמ"ש בזה"ק (שלה קסט, ב), על מרדכי שזכה לאותו לבוש שהיו ישראל במתן תורה כמ"ש (אסתר ח, טו) ומרדכי יצא בלבוש מלכות וכו'. ובדעתו נדמה כי הוא לבוש שק. וכן דרך כל הצדיקים כמ"ש (תהלים טו, ד) נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ד' יכבד. כי כאו"א תולה הגדולה בחבירו

(2) ספר מחשבות חרוץ - אות ו

למי יחפוץ המלך לעשות יקר וגו' והמלך סתם הוא מלך מלכי המלכים, וחשב שהוא היותר נבחר אצל ה' יתברך מכל העולם כולו, רק שבאמת הוא מלא זיהמא וטומאה וכל מחשבותיו לגרמיה ושבחירת ה' יתברך הוא רק לעשות יקר וגדולה, מה שאין כן בני ישראל כל מה שמוסיף להם גדולה מקטינין עצמן כמו שאמרו ז"ל (חולין פ"ט). וכל חפצם בבחירת ה' יתברך בהם היינו לקרבם לעבודתו יתברך:

וזהו עיקר הבחירה בבני ישראל שכל שהוא גדול יותר ומשיג יותר הוא מכיר יותר שפל ערכו ומקטין עצמו יותר, כי יודע שכל השתדלותו אינו כלום ורק מה' יתברך חננו הכל בחסד חינו, וכמו שאמר יעקב אבינו ע"ה ראש אומתנו (בראשית ל"ב, י') קטונתי מכל החסדים וגו' ומשה רבינו ע"ה אמר (דברים ג', כ"ג) ואתחנן שביקש מתנת חינו, אבל אומות העולם חושבים שמשתדלים ומה שהוא משיג איזה דבר ושלימות הוא מצד השתדלותו ואין קץ לגמול המגיע לו על זה, וחושבים שבחירת ה' יתברך הוא מצד השתדלות ושגם הם יכולים להשתדל ואז הם ישראל:

וזהו הכסף שאמר לשקול דהיינו השתדלות דבכל מאוחד, אבל באמת אמרו על זה במדרש (שיר השירים רבה ח', ד') אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאוהב הקב"ה את ישראל בוז וגו' היינו דישראל שאוהבים את ה' יתברך בכל מאודם אינו בשביל שאוהבם כלל רק שהם בעצמם יש להם שייכות ודיבוק לה' יתברך, והם אוהבים אותו בלא סיבה ותועלת עצמם, וכן הוא אוהבם גם כשאין שוה והנאה מגיע לו כלל, ודבר זה הוא שורש הקדושה דישראל שאין ניתקת מהם לעולם עד שעל כן אי אפשר לכלותם.

ספר צדקת הצדיק - אות קנד

קנד) כשם שצריך אדם להאמין בהשם יתברך כך צריך אחר כך להאמין בעצמו. רצה לומר שיש להשם יתברך עסק עמו ושאיננו פועל בטל שבין לילה וגו' (יונה ד' י') וכחיתו שדה שלאחר מיתתם נאבדו ואינם. רק צריך להאמין כי נפשו ממקור החיים יתברך שמו והשם יתברך מתענג ומשתעשע בה כשעושה רצונו. וזה פירוש (שמות י"ד ל"א) ויאמינו בה' ובמשה עבדו פירוש משה רצה לומר כלל ששים ריבוא נפשות ישראל בדור ההוא האמינו שהשם יתברך חפץ בהם /